

Μαθητές με Θέματα Υγείας

Επιληψία

Επιληψία

Οδηγίες για την τάξη (έμφαση σε μεθόδους διδασκαλίας)

- 1. Να είστε σε εγρήγορση όταν ερμηνεύετε τη συμπεριφορά ενός μαθητή.** Μερικές φορές τα συμπτώματα κρίσεων και οι δυσκολίες που σχετίζονται με την επιληψία μπορεί να παρερμηνευθούν ως «αταξίες».
- 2. Βεβαιωθείτε ότι έχετε ανακεφαλαιώσει ένα μάθημα μετά από μια απουσία** που σχετίζεται με την επιληψία ενός μαθητή, ώστε να διασφαλιστεί ότι δεν θα μείνει πίσω σε σχέση με το υλικό που καλύπτεται.
- 3. Εστιάστε στις εκπαιδευτικές μεθόδους που περιλαμβάνουν πιο αναλυτικές από μνημονικές δραστηριότητες,** όπου είναι δυνατόν. Μία από τις πιο σημαντικές γνωστικές αλλαγές που συμβαίνουν σε άτομα με επιληψία είναι αυτή των προβλημάτων μνήμης.
- 4. Μην εστιάζετε την προσοχή σας στους μαθητές με επιληψία,** καθώς τους κάνει να ξεχωρίζουν μεταξύ των συμμαθητών τους, επηρεάζοντας το επίπεδο στρες και την ψυχοκοινωνική τους συμπεριφορά. Αντί αυτού, επιλέξτε πιο λεπτούς τρόπους να τους συμπεριλάβετε σε δραστηριότητες στην τάξη και να προσελκύσετε την προσοχή τους.
- 5. Μην αναγκάζετε τους μαθητές με επιληψία να εκτελούν όλες τις δραστηριότητες,** ιδιαίτερα φυσικές, στην ίδια έκταση με τους συνομηλίκους τους. Καθώς η επιληψία είναι συχνά μια «κρυφή» αναπηρία, το άγχος και η πίεση απόδοσης θα μπορούσαν να έχουν το αντίθετο αποτέλεσμα και θα μπορούσαν ενδεχομένως να οδηγήσουν σε επιληπτικές κρίσεις. Αντί αυτού, υποστηρίξτε αυτούς τους μαθητές στο να υιοθετούν το δικό τους ρυθμό και στο βαθμό που αισθάνονται άνετα.
- 6. Ελέγξτε ότι ο μαθητής δεν κάθεται κοντά σε οπτικούς περισπασμούς, όπως κοντά σε ένα παράθυρο.**
- 7. Επιτρέψτε στον μαθητή να έχει πρόσβαση στις σημειώσεις του μαθήματος, όποτε είναι απαραίτητο.**
- 8. Κατά την ανάθεση μιας εργασίας, να είστε σαφής για το σκοπό, να χωρίζετε τις εργασίες σε μικρότερα μέρη, εφικτά βήματα και να επιτρέπετε στο μαθητή να επαναλάβει τα καθήκοντά του.** Με την επανάληψη σημαίνει ότι έχουν περισσότερες πιθανότητες να διεκπεραιώσουν καλύτερα μια εργασία ή να τη θυμούνται καλύτερα, να επιτρέπετε λοιπόν περισσότερο χρόνο για να ολοκληρώσει την εργασία ο μαθητής.

Οδηγίες στο επίπεδο του σχολείου (έμφαση στις μεθόδους διδασκαλίας)

Τμηματοποίηση Τάξεων / Διαρρύθμιση

Παρέχετε επιπλέον εκπαιδευτική υποστήριξη για μαθητές με επιληψία, αν χρειαστεί, ειδικά σε περίπτωση που η κατάστασή τους έχει ως αποτέλεσμα συσσωρευμένες απουσίες. Επίσης, ενδέχεται να απαιτούνται εναλλακτικές μέθοδοι διδασκαλίας, για παράδειγμα η αποφυγή της χρήσης επίπεδης οθόνης τηλεόρασης και υπολογιστή.

[Αναφορά: *Epilepsy Society - Teaching Children with Epilepsy*

<https://www.epilepsysociety.org.uk/teaching-children-epilepsy#.WBX-gyQblsc>]

Προσαρμογές Εκπαιδευτικού Προγράμματος

Παρόλο που οι προσαρμογές των σχολικών αναλυτικών προγραμμάτων ενδέχεται να μην είναι εφικτές ή να μην χρειάζονται, ανάλογα με την περίπτωση, θα πρέπει να προβλεφθούν διαφορετικοί τρόποι αξιολόγησης της απόδοσης ενός μαθητή. Επίσης, μπορεί να χρειαστεί εναλλακτικός προγραμματισμός των διαγωνισμάτων και των εξετάσεων.

Εκπαιδευτικές Επισκέψεις / Εκδρομές / Κατασκηνώσεις / Σχολικές Ανταλλαγές / Εκδρομές στο Εξωτερικό

Οι σχολικές εκδρομές θα πρέπει να οργανώνονται με τρόπο που να περιλαμβάνει εύκολη πρόσβαση σε ιατρικές εγκαταστάσεις σε περίπτωση ανάγκης.

Αναφορά: *Young Epilepsy (2013) Guide for schools; Understanding epilepsy. UK: www.youngepilepsy.org.uk/307-guide-for-schools-understanding-epilepsy-1/file.html*

Εργασίες για το Σπίτι

Παρόλο που οι προσαρμογές των σχολικών προγραμμάτων ενδέχεται να μην είναι εφικτές ή να μην χρειάζονται, ανάλογα με την περίπτωση, θα πρέπει να προβλεφθούν διαφορετικοί τρόποι αξιολόγησης της απόδοσης ενός μαθητή. Επίσης, μπορεί να χρειαστεί εναλλακτικός προγραμματισμός των διαγωνισμάτων και των εξετάσεων.

Άλλα (Σχολικοί Έλεγχοι Υγείας)

1. Η επιληψία συχνά έχει ποικίλα συμπτώματα που κυμαίνονται από μαθησιακές δυσκολίες μέχρι επιληπτικές κρίσεις. Κάντε μια εκτενή συνάντηση με τους γονείς των μαθητών και την ομάδα παρακολούθησης της υγείας τους για να κατανοήσετε τις ιδιαιτερότητες κάθε περίπτωσης και να λάβετε τα απαραίτητα μέτρα για θέματα ασφάλειας που μπορεί να προκύψουν, συμπεριλαμβανομένων σχεδίων έκτακτης ανάγκης, ατόμων επαφής, πρώτων βοηθειών.

2. Οι σχολικές εκδρομές θα πρέπει να οργανώνονται με τρόπο που να περιλαμβάνουν εύκολη πρόσβαση σε ιατρικές εγκαταστάσεις σε περίπτωση ανάγκης.

[Αναφορά: *Young Epilepsy (2013) Guide for schools; Understanding epilepsy. UK: www.youngepilepsy.org.uk/307-guide-for-schools-understanding-epilepsy-1/file.html*]

3. Επενδύστε σε εξειδικευμένη επιμόρφωση για εκπαιδευτικούς από επαγγελματίες του ιατρικού τομέα στις ιδιαιτερότητες της επιληψίας, τα ποικίλα συμπτώματά της και τις μεθόδους αλληλεπίδρασης με μαθητές με επιληψία και αντίδρασης σε περίπτωση κρίσης με τον κατάλληλο τρόπο, συμπεριλαμβανομένων των πρώτων βοηθειών.

[Αναφορά: *CHOC Epilepsy Center, Managing Children with Epilepsy, a school nurse guide, CHOC Children's: <http://www.choc.org/userfiles/file/EpilepsyHandbook.pdf>*]

Γονείς / Σύλλογοι Γονέων

1. Η επιληψία συχνά έχει ποικίλα συμπτώματα που κυμαίνονται από μαθησιακές δυσκολίες μέχρι επιληπτικές κρίσεις. Κάντε μια εκτενή συνάντηση με τους γονείς των μαθητών και την ομάδα παρακολούθησης της υγείας τους για να κατανοήσετε τις ιδιαιτερότητες κάθε περίπτωσης και να λάβετε τα απαραίτητα μέτρα για θέματα ασφάλειας που μπορεί να προκύψουν, συμπεριλαμβανομένων σχεδίων έκτακτης ανάγκης, ατόμων επαφής, πρώτων βοηθειών.
2. Μετά από τη συγκατάθεση των γονέων των μαθητών με επιληψία, συζητήστε το θέμα στις συναντήσεις των συλλόγων γονέων και του εκπαιδευτικού προσωπικού. Αυτό θα βοηθήσει να εξηγηθούν οι περιστάσεις και να ανοίξει ο διάλογος για τη διαχείριση της επιληψίας στο σχολικό περιβάλλον και να συζητηθούν θέματα όπως η ποικιλομορφία και ο εκφοβισμός. Ωστόσο, αποφύγετε να θέσετε τον μαθητή με επιληψία υπό το φως του κόσμου, ζητώντας του να συζητήσει την κατάστασή του μπροστά στην τάξη ή σε άλλες ομάδες.

Ασφάλεια

1. Η επιληψία συχνά έχει ποικίλα συμπτώματα που κυμαίνονται από μαθησιακές δυσκολίες μέχρι επιληπτικές κρίσεις. Κάντε μια εκτενή συνάντηση με τους γονείς των μαθητών και την ομάδα παρακολούθησης της υγείας τους, για να κατανοήσετε τις ιδιαιτερότητες κάθε περίπτωσης και να λάβετε τα απαραίτητα μέτρα για θέματα ασφάλειας που μπορεί να προκύψουν, συμπεριλαμβανομένων σχεδίων έκτακτης ανάγκης, ατόμων επικοινωνίας, πρώτων βοηθειών.
2. Οι σχολικές εκδρομές θα πρέπει να οργανώνονται με τρόπο που να περιλαμβάνουν εύκολη πρόσβαση σε ιατρικές εγκαταστάσεις σε περίπτωση ανάγκης.

[Αναφορά: *Young Epilepsy (2013) Guide for schools; Understanding epilepsy. UK: www.youngepilepsy.org.uk/307-guide-for-schools-understanding-epilepsy-1/file.html*]

3. **Επενδύστε σε εξειδικευμένη επιμόρφωση για εκπαιδευτικούς από επαγγελματίες του ιατρικού τομέα** στις ιδιαιτερότητες της επιληψίας, τα ποικίλα συμπτώματά της και τις μεθόδους αλληλεπίδρασης με μαθητές με επιληψία και αντίδρασης σε περίπτωση κρίσης με τον κατάλληλο τρόπο, συμπεριλαμβανομένων των πρώτων βοηθειών.

[Αναφορά: CHOC Epilepsy Center, *Managing Children with Epilepsy, a school nurse guide*, CHOC Children's: <http://www.choc.org/userfiles/file/EpilepsyHandbook.pdf>]

Υποστήριξη Μαθητών

1. **Η επιληψία συχνά έχει ποικίλα συμπτώματα που κυμαίνονται από μαθησιακές δυσκολίες μέχρι επιληπτικές κρίσεις.** Κάντε μια εκτενή συνάντηση με τους γονείς των μαθητών και την ομάδα παρακολούθησης της υγείας τους για να κατανοήσετε τις ιδιαιτερότητες κάθε περίπτωσης και να λάβετε τα απαραίτητα μέτρα για θέματα ασφάλειας που μπορεί να προκύψουν, συμπεριλαμβανομένων σχεδίων έκτακτης ανάγκης, ατόμων επαφής, πρώτων βοηθειών.
2. **Παρόλο που οι προσαρμογές των σχολικών προγραμμάτων ενδέχεται να μην είναι εφικτές ή να μην χρειάζονται, ανάλογα με την περίπτωση, θα πρέπει να προβλεφθούν διαφορετικοί τρόποι αξιολόγησης της απόδοσης ενός μαθητή.** Επίσης, μπορεί να χρειαστεί εναλλακτικός προγραμματισμός των διαγωνισμάτων και των εξετάσεων.
3. **Παρέχετε επιπλέον εκπαιδευτική υποστήριξη για μαθητές με επιληψία, αν χρειαστεί, ειδικά σε περίπτωση που η κατάστασή τους έχει ως αποτέλεσμα συσσωρευμένες απουσίες.** Επίσης, ενδέχεται να απαιτούνται εναλλακτικές μέθοδοι διδασκαλίας, για παράδειγμα η αποφυγή της χρήσης επίπεδης οθόνης τηλεόρασης και υπολογιστή.

[Αναφορά: Epilepsy Society - *Teaching Children with Epilepsy*
<https://www.epilepsysociety.org.uk/teaching-children-epilepsy#.WBX-gyQblsc>]

Επαγγελματική Επιμόρφωση Δασκάλων/Καθηγητών

1. **Επενδύστε σε εξειδικευμένη επιμόρφωση για εκπαιδευτικούς από επαγγελματίες του ιατρικού τομέα** στις ιδιαιτερότητες της επιληψίας, τα ποικίλα συμπτώματά της και τις μεθόδους αλληλεπίδρασης με μαθητές με επιληψία και αντίδρασης σε περίπτωση κρίσης με τον κατάλληλο τρόπο, συμπεριλαμβανομένων των πρώτων βοηθειών.

[Αναφορά: CHOC Epilepsy Center, *Managing Children with Epilepsy, a school nurse guide*, CHOC Children's: <http://www.choc.org/userfiles/file/EpilepsyHandbook.pdf>]

2. **Μετά από τη συγκατάθεση των γονέων των μαθητών με επιληψία, συζητήστε το θέμα στις συναντήσεις των συλλόγων γονέων και του εκπαιδευτικού προσωπικού.** Αυτό θα βοηθήσει να εξηγηθούν οι περιστάσεις και να ανοίξει ο διάλογος για τη διαχείριση της επιληψίας στο σχολικό περιβάλλον και να συζητηθούν θέματα όπως η ποικιλομορφία και ο εκφοβισμός. Ωστόσο, αποφύγετε να θέσετε τον μαθητή με επιληψία υπό το φως του κόσμου, ζητώντας του να συζητήσει την κατάστασή του μπροστά στην τάξη ή σε άλλες ομάδες.

Υποστηρικτική βιβλιογραφία

Ορισμός της Επιληψίας

Η επιληψία είναι μια νευρολογική διαταραχή. Ο εγκέφαλος περιέχει εκατομμύρια νευρικά κύτταρα που ονομάζονται νευρώνες, οι οποίοι στέλνουν ηλεκτρικά φορτία μεταξύ τους. Μια κρίση εμφανίζεται όταν υπάρχει μια ξαφνική και σύντομη υπερβολική αύξηση της ηλεκτρικής δραστηριότητας στον εγκέφαλο μεταξύ των νευρικών κυττάρων. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα μια αλλοίωση της αίσθησης, της συμπεριφοράς και της συνείδησης.

Οι επιληπτικές κρίσεις μπορεί να προκληθούν από αναπτυξιακά προβλήματα πριν από τη γέννηση, τραυματισμό κατά τη γέννηση, τραυματισμό στο κεφάλι, όγκο, δομικά προβλήματα, αγγειακά προβλήματα (π.χ. εγκεφαλικό επεισόδιο, μη φυσιολογικά αιμοφόρα αγγεία), μεταβολικές παθήσεις (π.χ. χαμηλά επίπεδα σακχάρου στο αίμα, χαμηλή περιεκτικότητα σε ασβέστιο), μολύνσεις (π.χ. μηνιγγίτιδα, εγκεφαλίτιδα) και ιδιοπαθείς αίτια. Τα παιδιά που έχουν ιδιοπαθείς κρίσεις είναι πιθανότερο να ανταποκριθούν σε φάρμακα και να ξεπεράσουν επιληπτικές κρίσεις. (CHOC)

Χαρακτηριστικά μαθητών με Επιληψία

Μια από τις πιο σημαντικές γνωστικές αλλαγές που συμβαίνουν σε άτομα με επιληψία σχετίζεται με τη μνήμη (Zemen et al., 2012). Οι δυσκολίες με τη μνήμη έχουν αναγνωριστεί ως «εμπόδιο στην μάθηση», ειδικά σε ένα εξεταστικό σύστημα βασισμένο στην δυνατότητα ανάκλησης πληροφοριών, οι οποίες μπορεί να είναι ιδιαίτερα δύσκολες για τους νέους με επιληψία. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό οι εκπαιδευτικοί και άλλοι που έχουν την ευθύνη για την υποστήριξη των μαθητών με επιληψία να γνωρίζουν την δυνατότητα ύπαρξης, αλλά όχι και την αναγκαιότητα, πρόσθετων δυσκολιών μάθησης και συμπεριφοράς (Reilly and Ballantine, 2011). Οι σχετικές έρευνες δείχνουν ότι οι εκπαιδευτικοί δεν έχουν πλήρη κατανόηση της επιληψίας (Wodrich et al., 2011) και ότι μπορεί να μην γνωρίζουν τις πρόσθετες δυσκολίες που μπορεί να έχουν οι μαθητές με επιληψία σε σχέση με μαθησιακά και συναισθηματικά προβλήματα (Wodrich et al., 2006). Η επιληψία της παιδικής ηλικίας συνδέεται με υψηλότερο κίνδυνο για «εσωτερικές διαταραχές» όπως η κατάθλιψη και το άγχος και «εξωτερικές διαταραχές», όπως η διαταραχή υπερκινητικότητας και έλλειψης προσοχής (ADHD) (Berg et al., 2011).

Οι μαθητές με επιληψία μπορεί να έχουν εξειδικευμένα μαθησιακά προβλήματα, όπως δυσκολίες στην προσοχή και σε παρακολούθηση διαδικασιών ή παρενέργειες που σχετίζονται με την αντιεπιληπτική φαρμακευτική αγωγή τους, που αναγνωρίζονται ως εμπόδιο που μπορεί να επηρεάσει την μάθηση (Reilly and Ballantine, 2011). Η κούραση, οι μεταβολές της διάθεσης, η ευερεθιστότητα και οι δυσκολία συγκέντρωσης θα μπορούσαν να αποδοθούν στις παρενέργειες του φαρμάκου. Ο διαταραγμένος ύπνος και η προκύπτουσα κόπωση, ως αποτέλεσμα των νυχτερινών κρίσεων, είναι άλλος ένας παράγοντας σε σχέση με τον αντίκτυπο της επιληψίας στη μάθηση.

Ιστοσελίδες και Εκθέσεις Ευρωπαϊκής Ένωσης

Epilepsy Foundation - Your Child at School and Child Care

<http://www.epilepsy.com/learn/seizures-youth/about-kids/your-child-school-and-child-care>

Epilepsy Society - Teaching Children with Epilepsy

<https://www.epilepsysociety.org.uk/teaching-children-epilepsy#.WBX-qyQblsc>

WebMD - Epilepsy and Your Child's School

<http://www.webmd.com/epilepsy/guide/children-school>

Epilepsy Ontario - School life for children with epilepsy

<http://epilepsyontario.org/school-life-for-children-with-epilepsy/>

AboutKidsHealth - What teachers and other school personnel need to know about your child's epilepsy

<http://www.aboutkidshealth.ca/En/ResourceCentres/Epilepsy/AtHomeandAtSchool/EpilepsyandSchool/Pages/At-School.aspx>

Chronic Illness Alliance - School Strategies

<http://www.chronicillness.org.au/invisible-illness/epilepsy/school-strategies/>

Epilepsy Action Australia - Information for Teachers

<https://www.epilepsy.org.au/about-epilepsy/living-with-epilepsy/information-for-teachers>

Young Epilepsy - Inclusion in education: what helps? What hinders?

<http://www.youngepilepsy.org.uk/for-professionals/research/research-projects/inclusion-in-education-research.html>

Teaching for Inclusion - Epilepsy

<http://web1.modelfarms-h.schools.nsw.edu.au/disabilities.php?page=epilepsy>

Bright Hub Education - Creating the Right Environment for Inclusion Classrooms

<http://www.brighthouseeducation.com/special-ed-inclusion-strategies/68102-creating-the-right-environment-in-your-inclusive-classroom/>

Teaching Times - Children with epilepsy risk a poorer standard of education

<http://www.teachingtimes.com/articles/epilepsy-poorer-education.htm>

Young Epilepsy (2013) Guide for schools; Understanding epilepsy. UK

www.youngepilepsy.org.uk/307-guide-for-schools-understanding-epilepsy-1/file.html

Αναφορές

Berg, A., Caplan, R. and Hesdorffer (2011) Psychiatric and Neurodevelopmental Disorders in Childhood-onset Epilepsy, *Epilepsy and Behavior*, 20 (3), 550 – 555

CHOC Epilepsy Center, Managing Children with Epilepsy, a school nurse guide, CHOC Children's
<http://www.choc.org/userfiles/file/EpilepsyHandbook.pdf>

Reilly, C. and Ballantine, R. (2011). Epilepsy in school-aged children: More than just seizures? *Support for Learning*, 26, 144-151

Wodrich, D.L., Kaplan, A.M., and Deering, W.M. (2006). Children with epilepsy in school: Special service usage and assessment practices, *Psychology in Schools*, 43, 169-180

Wodrich D., Jarrar R., Buchhalter J., Levya R. and Gaya C. (2011) Knowledge about epilepsy and confidence in instructing students with epilepsy, *Epilepsy and Behaviour*, 20, 2, pp. 360 – 365

Zemen, A., Kapur, N. and Jones-Gotman, M. (2012) *Epilepsy and Memory*, Oxford, Oxford University Press